

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - 12 korona.

fél évre - 6 "

negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyiltér sora 40 fillér.

Reformok.

Irta: Ürmösy Lajos.

A magyar nemzet nagy haladást tett egy század lefolyása alatt. Az ez iránti mozgalmat Széchenyi István gróf indította meg. Hatalmas tollával felrázta a nemzetet tespedéséből. Széchenyi azonban a nemzeti szellem fölkelésénél tovább nem ment, a magyar közjog átalakulására csak távoli gondolatai voltak, ennyiben tehát hézagosa volt a munkája.

Kipótolta azt Kossuth Lajos! . . . A magyar közjog legnagyobb átalakulása alatta történt, ő volt annak a megteremtője. De a Kossuth munkája is hézagosa volt, nem rendezte a monarchia két állama közti viszonyát, csak kezdetleges lépés tevődött egy ily bizottság kiküldésére, a mely azonban az események folytán mitsem végzett.

Jött a Deák által véghezvitt kiegyezés, és ezzel lezárult a dinasztia és a magyar nemzet közti évszázadokra terjedő feleértések kora. Magyarország beilleszkedett az európai államok koncertjébe, mint nagyhatalom Ausztria szövetségével. Az alap most már megvolt a haladásra, azt nem zavarta többé a magyar közjog ki nem alakult, s a mikor átalakult, azt nem zavarta többé a monarchia s dinasztiai szempont, a 67-iki kiegyezés után.

A reformok korát azonban ha teljesen nem is akasztá meg, de bénítólag hatott rá az állami pénzügyek ziláltsága. Ennek rendbe szedése elnyelt pár évtizedet. Mikor aztán

vegére rendbejött az állam háztartása, alig lélegzett fel a nemzet a titáni munka után, kezdetét vettek a meghonosodó parlamenti anarchiák, a mely immár közel pár tizeden át tart. Valódi nagy korszakos reform e miatt csak a polgári házassági intézmény behozatala volt.

Ennek végeztével sivárrá lett a magyar közélet mereje. Parlamentje toldozott-foldozott avagy stagnált. De valódi reformokról szó sem volt! . . . Az országkátyuba jutott. A szemfélelő ráborítá aztán az országra a koalíciós éra. Biztosra vevődött Magyarország elbukása.

Egy nagy fia az országnak vegre kikötött negyedmagával a parton és elkezdé a mentési munkát. A vezető férfi volt Khuen-Héderváry Károly gróf, bajtársai pedig voltak: Lukács, Serényi, Székely, Hieronymi. Öten azt végezték el, a mit Garibaldi vitt véghez ezredmagával, midőn kikötött Messinába a végrehajtó az olasz egységet.

Khuen-Héderváry Károly gróf is a társai-val, kikhez csatlakozott Tisza István gróf is, megmenték az országot a bukástól, rendbe szedték az ország zilált ügyeit s talpra állították a már-már fulladó országot. A magyar történelem lapjain meglesz örökítve tettök, aminthogy a magyar közvélemény tulzöme, a Héderváry által teremtett nemzeti munkapárt táborában van.

Most már következnek a korszakos reformok, mik hogy véghez vivődhesenek, tető alá kell elsőbben juttatnia a katonai javaslatokat. A mig ez be nem következik, addig

gondolni sem lehet valódi nagy reformok megvalósítására.

Khuen-Héderváry Károly gróf mult heti nagy beszéde után, a katonai javaslatokat bátran elfogadhatja mindenki az országban. Az ország védelme van azzal biztosítva és a mellett nemzeti szempontból is értékes javaslatok. A javaslatok szociális szempontból is igen nagy előnyöket foglalnak magukban és a modern fejlődés irányában nagy haladást jelentenek. És kétségtelen továbbá, hogy a javaslatokban a magyar államiság szempontjai olyan mértékben érvényesülnek, a melyet eddig még egy kormánynak sem sikerült elérnie és a milyenre — a volt koalícióban ezt legjobban tudják — azelőtt gondolni sem lehetett.

A bécsi tárgyalások eredményeivel még értékesebbek a katonai javaslatok. A miniszterelnök fenti beszéde után tisztán áll az ország színe előtt a katonai kérdések mérlege. Az egyik serpenyőben vannak az eredeti véderőjavaslatok a honvédelmi, szociális és nemzeti szempontból nagyjelentőségű és értékes tartalmukkal, ezenfelül mindazok az újabb módosítások, a melyekkel a kormány az ellenzék kívánalmainak tulnyomó részét honorálta. A mely ellenzéki kívánat nem teljesítődött, az a miniszterelnök beszédeből kiviláglik, hogy az egyenesen rontaná az elért nemzeti eredmények mérlegét.

Bebizonyítá világos beszédében a miniszterelnök, hogy a szolgálati nyelvnek a Kossuth-párt által rendeletileg óhajtott szabályozása a katonai perrendtartásban a

Görög istenek.

(Előadás a Szabad Liezeumban. Tartotta: Lázár István.)

Afrodité. (szobron bemutatva)

Ez Afrodité istenasszony. Ennek nincs sem villáma, sem nyilvesszője, sem semmi nemű fegyvere; csak a szeme csillogása, az ajka mosolygása, a szépsége, a szelidsége és szeretete. Azért mégis a legnagyobb hatalom volt az égen, földön és az alvilágban. Diadallal járta be a világot északról dél, keletről nyugatig; s a merre elhaladt, meghódolt előtte minden hatalom. Hogy a szeme és haja milyen színű volt: azt nem olvastam a régi irásokban. Valószínű, hogy nem is irták le. Rank bizták, hogy képzelje el mindegyikünk a legszebbet; s akkor bizonyosan eltaláljuk, hogy milyen volt Afrodité. Hat én is rábízom a t. hallgatóim képzeletére. Csak annyit tudok, hogy az arca csupa fény volt és gloria. Ő a legszebb valamennyi nőisten és nő-ember között. Mikor Thetis lakodalmát tartották az istenek, Eris, hogy megboszulja, miért nem hívták meg a lakzira, egy aranyalmát dobott az istenek közé, ezzel a felirással: „A legszebbnek.” Tudjuk, hogy milyen nagy háborúság lett ebből. Napokig kellene mesélni; nyelv elfáradna, tinta elapadna, ha az ember elmondani vagy leírni

akarná azt sok viszontagságot, mely ebből a szépségversenyből származott. De azért minden viszontagságon és háborúságon diadalmasan győzött a mosolygó, a szelid és szépséges istenasszony.

A tavasz tünderei hódolnak előtte, mikor a tenger habjaiból csodaszépen kiemelkedik; virágfűzérrel övezik fürteit; zöld pázsit és virágok teremnek a merre lép; aranyos ruhába, drágaköves díszbe öltöztetik s társaival (Erossal és Himerossal) egyetemben tünepi menetben kísérik fel az Olymposra, az istenek gyűlésébe. Az egész természet mosolyog örömeiben. Elbámulva, elbájolva fogadják és vetélkednek érte az istenek.

Maga Héra, Zeus felesége is tőle kéri el győzelmes varázs-övet, mikor ferjének tet-szeni akar. Egyedül ő volt képes arra, hogy Arest, a vérengző hadistent megszelídítse. Csak egy ember volt olyan vakmerő, hogy hatalmának ellen mert állani; sőt ezzel el is dicsekedett: Dafnis a szép sicíliai pásztor. Ez a pásztor Nais tündért szerette; s miután ez az övé nem lehetett, nem akart hallani, tudni senkiről többé. Kegyetlen büntetéssel sujtotta az isten. Heves szenvedélyt ébresztett benne olyan iránt, a ki ezt a szenvedélyt nem viszonzta. S a szegény Dafnis meghalt bánatában.

Végére mehetetlen a mennyisége azoknak a regéknek, melyeket a görögök ezen istenekről s más isteneikről beszéltek és énekeltek. Hermes, Pallas Athene, Dionysos Herakles, Artemis mind nagy helyet foglaltak ezen élénk képzetű nép életében. Nem lehet, nem is szándékom ezen szép regék bár egy kicsi csokrát sem bemutatnom; részben ismerősek, részben pedig annyi naivság van bennük, hogy talán unalmasak is lennének. Csak izelítőtül akartam egy-kettőt megemlíteni. Inkább összefoglalom néhány szóval általában, hogy milyeneknek képzeltek a görögök az isteneiket.

A régi görög nép azt képzelte, hogy az istenek tulajdonképpen emberek módjára élnek; csak az emberi tulajdonságok bennük nagyobbak és tökéletesebbek. Két tulajdonság különbözteti meg őket az embertől: halhatatlanság és örök ifjúság. A halhatatlanság azért van meg bennük, mert nektárral és ambróziával táplálkoznak; attól van ereikben vér helyett ichor, mely őket halhatatlannak teszi. S nemcsak maguk az istenek, hanem mindaz, a mi az övék, a mi hozzájuk tartozik, tehát kezük műve, ruhájuk, lakásuk: mind halhatatlan. Gyakran megjelennek a földön, az emberek között,

nemzeti ügynek nem sikerét jelentené, hanem a magyar nyelvnek már elért előnyomulását veszélyeztetné. A mindenki által olvasott beszédre nem terjeszkedünk továbbra ki, de azon jó benyomást nem hallgathatom el, a mit a miniszterelnöknek azon kijelentése tett, hogy a czimer- és jelvénykérdésben a megoldáshoz épp úgy ragaszkodik miként eddig, a kilenczes bizottságnak ez az utolsó pontja is megvalósíttatik, miként a többi; „Ehhez a kormány — mondá a miniszterelnök — az állását köti.”

Az ország immár nyugodtan foglalhat állást a katonai javaslatok mellett. A miniszterelnök meggyőző beszédével jogos és elfogadható kritika immár el nem hangozhatik a katonai javaslatok ellen, s a mik elhangzanak, komolyan nem vehetők; kicsinyeskedések, semmi egyebek.

Khuen-Héderváy Károly gróf kijelenté, hogy a választói nagy reform megoldása csak a véderéreform után lesz. Ebben is megnyugtató nyilatkozatot tett, mert a nemzeti érdekeket összhangba hozá a demokrácia kívánalmaival. Határozott kijelentést tett, hogy a választói javaslatot ez év végén benyújtja. Tehát a korszakos reform immár küszöbön áll. Ebbe is belenyugodhatik a közvélemény.

Nem jelzé ugyan a beszédében, de a reformok sorozatát a közigazgatási reform is követni fogja. Magyarországon végre beköszöntött a reformok korszaka. Az ily törekvésében a pártatlan közvélemény támogatja a Héderváy misszióját, ezen támogatást semmi mesterkeit ellenvetéssel elnémitani keptelenség. A közvéleményt félrevezetni nem lehet, üres jelszavak ma már hatástalanok. A pózbavágások ideje lejárt.

Az ország szeme kinyit!... Látja a jelen kormány célzatait. Látja a magyar nemzeti érdekek felkavarodását s a demokrácia előnyomulását. Látja az ország fejlődését. Ösztöne arra keszteti az országot, hogy Khuen-Héderváy Károly gróf köré csoportosuljon és alapozza meg vele Magyarország nagyságát, az örök időben való fennállhatóságért.

reszt vesznek a dolgaikban; de rendszeren nem valódi alakjukban, hanem valamely embernek v. állatnak a képeben. Nagy hatalmuk van, a költő mindenhatóknak nevezi őket, de azért ez a hatalom mégsem korlátlan; Odysseus tudja, hogy Polyplemos elvesztett szemévilágát még maga a földrendető Poseidon sem adhatja vissza. Azt is mondja a költő róluk, hogy mindent tudnak; tudják is a sorsot, a végzet határozatait; de azért Helios a napisten mégis mástól tudja meg, hogy marháit Odysseus és társai felkoccolták. Még egy állandó jelzőjük van az isteneknek, az, hogy könnyen élnek és boldogok. Az égben arany trónokon ülve, baj és gondok nélkül, örök ifjan iddogálják a halhatatlanság italát. Örömeiket találják az emberekben is akkor, ha azok szépek, erősek, ifjak, vidámak; szívesen vesznek részt az örömeikben. Szeretik az embert a míg el nem bizza magát és kegyeletlenségével meg nem bántja az istent. Akkor aztán keményen bünteti.

Sokkal fontosabb az a kérdés, hogyan keletkeztek ezek a szép regék és mi a jelentésük. Mikor ezzel a kérdéssel foglalkozunk, kissé szabadulnunk kell az emberi életnek és tudásnak mai rendszerezett és fegyelmezett alakjától. Vissza kell mennünk olyan korba, melynek gyermek s a termé-

POLITIKAI HIREK.

Békeremények.

A legnagyobb ellenzéki pártnak, a Kossuth-pártnak tagjai körében erős a hajlandóság, hogy az obstrukciótól visszavonuljanak. Ezt a hajlandóságot a viszonyok alapos ismerősei egyszerűen azzal okolják meg, hogy a Kossuth-pártnak érdemes vezetői tisztában vannak vele, hogy a mi különbség az ő álláspontjuk és a kormány álláspontja között ma még fennáll, az indoka lehet ugyan egy erős parlamenti vitának, de nem lehet elégséges arra, hogy az ország előtt egy obstrukciót igazoljon. Mert jól tudja azt a Kossuth-párt, hogy minden obstrukció nagyon kényes ügy, Nemcsak a kormánynak okoz kellemetlenséget, hanem a nemzetnek is sérti ezernyi érdeket.

Andrássy Gyula gróf tegnap is szakadatlanul buzgólkodott a békés kibontakozás lehetőségének megteremtésén. A képviselőház folyosóján hosszasan tárgyalt a Kossuth-párti képviselőkkel. Andrássy Gyula ezeket mondotta: Mindent kövessetek el, hogy a helyzet fel ne boruljon. Mert hogy áll a kérdés? A miniszterelnök még felutazik Bécsbe és az Apponyi-fele pontokhoz még valami közeledést fog proponálni oda-fönt. Meglehet, hogy szándéka sikerül és akkor igazán minimális morzsává zsugorodik össze az, aminek el nem fogadása miatt a Kossuth-párt megengedi a rendkívüli parlamenti eszközök használatát. Nekem az a meggyőződés, hogy ezért a kevésért nem érdemes tovább folytatni az obstrukciót. Nagyon jól tudjuk, hogy katonai téren többet ez idő szerint már elérni nem lehet.

HIREK.

— **A Protestáns Nőegylet** folyó hó 18-án műsoros összejövetelt tartott a kollegium disztermében, mely alkalomra közönségünk zsufolásig megtöltötte a termet. A nagy érdeklődésnek az oka volt, hogy dr.

Kenessey Béla erdélyi ref. püspök tartott beszédet. Az ékesen szóló püspök, ki mély vallásos érzületéről s valóban apostoli lelkesedéséről ismeretes, tiszteletre gerjesztő megjelenésével, de különösen minden figyelmet lekötő, minden lelket átható, átmelegítő, költői szépségű beszédével magával ragadta a hallgatóságot. Az egész közönség hálával gondolt arra a szellemi élvezetre, melyben a kitünő főpap nagyon mély és általános hatású szavaiból részesült. A beszédnek, mely a lélek megnyugvását a vallásos áhítattal emelkedettségében találja, megfelelő szép keretet adtak a művészi program többi részei. Szuhay Benedek „Istenért és szabadságért” cz. hatásos melodramáját a prot. dalkar énekének kíséretében szépen adta elő Kiss Sándor VIII. g. o. tanuló. Beethoven „Adagioját” dr. Szilády Zoltánné, Farnos Olga hegedűn, Kövendi Károly cellon, Fövenyessy Bertalan harmóniumon művészi élvezetet nyújtó előadásban mutatták be. Elkes Irénke és Bodoni Kálmán nagyon kedves duettet énekeltek. A gimn. vegyeskar szép éneke zárta be a kitünően sikerült előadást.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. Kovács János nagyenyedi fegyintézeti tiszteletdíjas főorvost a IX. fizetési osztályba fegyintézeti főorvossá nevezte ki.

— **A Szabad Liozeumban** múlt csütörtökön Molnár Károly tanár tartott igen érdekes és tanulságos előadást a Vezuvio hamvaiba temetett s ujabban kiatott városról: Pompéjiről. Az előadást vitett képekkel illusztrálta. Ma délután 5 órakor dr. Koleszár László kolozsvári szig. orvos, közegészségi intézeti gyakornok tart előadást a fertőző betegségek terjedéséről. Az előadást a Kolozsvári Orvostanhallgatók Segítő és Önképző Egyesülete rendezi, mely munkaprogramja szerint Erdély több városában rendez hasonló előadásokat, mint már eddig Désen, Bánffyhadon, Tordán, stb. Az előadások célja a közegészségtani és socialhygieniai ismeretek terjesztése. A kített perselybe helyezett adományok a nevezett egyesület céljaira fordíthatnak.

ragyog a szeme; hogyan mosolyog és kacag mikor a világosságot meglátja; és hogyan elszomorodik, mikor eltakarjuk előle; hogyan lekötíti figyelmét a természet minden jelensége; csillag, hold, szél, zivatar; milyen csodálatosnak tartja fű növést, virág nyílását, felhő gomolygását, vizek áradását. Nem gondol ő még arra a törvényszerűsége, mely a természet életében megnyilatkozik; nem tudja elemezni az okok és következmények összefüggését; ő a hangulat hatása alatt áll; környezetének eseményeit és adatait alkalmazza a természeti tünetnyelvi életére. Ilyen az ő ember is. Az egyiptomi ember nem tudta megérteni, hogy a nap magától emelkedik hanem azt hitte, hogy valaki hengergeti épen úgy mint a scarabeus-bogár a sárgómbót. S ha behelyezkedünk ebbe a primitív gyermeki és kedves gondolatvilágba: akkor leszünk csak abban a helyzetben, hogy mythologia szép regéinek, gyönyörű költőiségének, eredetével foglalkozunk.

A történelem előtti ősi időkben tehát, mikor még Európában nem lakott egyike sem azon nemzeteknek, melyek most laknak itt, s mikor még a gyermekkorú élő emberiség szemében minden új volt és idegen: akkor mindenről, a mit láttak és hallottak, egészen másképp beszéltek az emberek, mint mostanában. Mi pl. a nap fölkeléséről és leáldozásáról úgy beszélünk, mint valami

— **Hushagyói táncosztály.** Fényes keretben, igazi jókedvvel folyt le a hushagyó-esti táncosztály a Szeidl-vendéglő gyönyörűen díszített helyiségeiben. Tíz órakor, mikor a bálányák együtt voltak, kezdtek meg a táncot, mely az éjfél szünet leszámításával szinte szakadatlanul folyt egész a reggeli hat óráig. Az első négyest 28 pár táncolta. A farsangi szezon legfényesebb mulatsága volt ez, melynek szépségeiről illetékes és lelkes bál referensünk áradó szavakban és részletesebben tudna és bizonyára fog is referálni. Röviden szólva: a kedves és fáradhatatlan rendezőség I k r i c h Arnold buzgó elnöklété alatt mindent elkövetett, hogy egy feledhetetlenül szép estével zárja le a farsangi mulatságok sorozatát. És ez nekik a legteljesebb mértékben sikerült.

— **Eljegyzés.** Schneider Margitot, özv. Schneiderné leányát eljegyezte Novotny Rudolf építőmester.

— **A Nagyenyedi Daloskör** márc. hó 2-án, szombaton, tartja az évi első hangversenyét. A nagyszabású hangversenyre, mely a tél folyamán tartott számos műsoros összejövetel után is, komoly művészi törekvéssel a zenekedvelőknek élvezetes zeneestet ígér, hónapok óta készülnek a Daloskör lelkes tagjai. A hangversenyt tekintettel arra, hogy a farsangon kevés táncmulatság volt, de meg az ősi szokáshoz is híven: tánc fogja bezární.

— **Az iparhatósági megbizottak** alakuló gyűlése a városi tanács mint iparhatósággal egyetértőleg az 1912. évre az iparhatóság által vezetett lajstromok ellenőrzésére: Tangel József és Földes Ede; a tanonciskolák látogatására: Lingner György, Bakó Károly és Winkler János; — műhely látogatásra: az a) kerületben (Tóth, Felszeg, Porond-utcák, Patakköz) Király Beia, Gánya János és Wint Ödön; a b) kerületben (Szentkirály, Baromvasár, Hid-utcák, Alszeg-utca része a patakon túl) Nagy Lajos, Szöllősi János, Molnár Kornél; a c) kerületben (Főternek Jakab K. felőli része, Vár, Rákóczi, Viz-utcák) Kralik Vilmos,

megszokott, rendes és bizonyos eseményei; de ők még nem voltak annyira tisztában a dolgokkal; ha tehát beállott az est, azt mondták; „Nap barátunk meghalt; vajjon meglátjuk-e, eljön-e hozzánk még egyszer? S ha látták keleten ismét felragyogni: boldogok voltak, mert vissza jött vele világosságuk és életük.

Mint hogy nagyon keveset tudtak az őket környező természetről, egészen képzeletvilágban éltek. Azt képzelték, hogy a természetben mindennek ép úgy foly az élete, mint az embernek. Azt képzelték, hogy a nap, hold, csillagok, tenger és folyók látnak, éreznek és gondolkodnak; saját akaratukból világítanak vagy mozognak. Mindenről úgy beszéltek, mint valami élő lényről; olyan kifejezésekkel, mint az emberről szoktak. Nem azt mondták, pl. hogy a hajnal megelőzi a nap keltét; hanem azt mondták, hogy a nap az előtte járó hajnalt, szerelmével üdvözli s meg akarja őt ölni ragyogó sugaraival, melyek lándzsákhoz, nyilakhoz hasonlítanak.

Mi azt mondjuk, hogy feihők vonulnak az égen; ők meg azt mondták, hogy azok a nap tehenei, melyeket a hajnal gyermekei napról-napra kihajtanak legelőjükre az ég kék mezein.

(Foly. köv.)

Lőrincz István, Kunsch Antal; és a d) kerületben: Főter, Winkler sora, Kossuth-utca, Szénater Bethlen-utca, Alszegnek a patakon inneni része) Szergely Lajos, Selmeczy István, Székelyhidy Sándor; a gyárak megsemmisítésére: Hegyi János, Mészáros János, Harmath Miklós, Bakó Károly, Winkler János iparhatósági megbizottakat küldötte ki.

— **Hangverseny.** Mint értesülünk a március 9-iki hangversenyre már az összes elkészületek megtették, s most már a közönségen a sor, hogy az ígérkező műélvezetéből kivége a részét. Jegyek a mai naptól kezdve Földes Ede ur könyvkereskedésében jegyezhetők elő. Tánlásszék 4 kor, zártsek és karzati ülőhely 3 kor. Tekintettel az óriási érdeklődésre s arra, hogy a helyek számozva lesznek, ajánlatos minél előbb előjegyeztetni. Jövő számukban már a hangverseny teljes műsorát közöljük. Meghívók nem lesznek kibocsátva, csak falragaszok.

— **A balázsfalvi magyar kaszinó** részére utóbb adományoztak: az Emke 500 kor., az Alsófehérvármegyei gazdasági bank r.-t. 50 kor., özv. Sinberger Salamonné egy 60 kor. értékű festményt díszes keretben. Ezen hazafias tettükert fogadják ezuton is a Kaszinó hálás köszönetét.

— **Uj püspökség.** Tudvalevőleg a gör. katolikus magyar püspökség felállítása már küszöbön van s az erről szóló törvényjavaslat megalkotása előtt az illetékes faktorok ismerni óhajtják a gör. kath. román püspökök álláspontját. Őket ugyanis közletről érdekli az új püspökség szervezése, mert annak jövődjéig most még a román püspökök területéhez tartoznak. Értesülésünk szerint Radu Demeter dr. nagyváradi püspök azon van, hogy a tervezethez a román püspökök járuljanak hozzá s ez annál inkább döntő fontosságú lesz az új püspökség létesítésénél, mert jelentős számú hívoket és egyházakat éppen az ő püspöksége területéről nyerne az új gör. kath. magyar püspökség. Amennyiben — valószínűleg — hozzájárulnak a püspökök az új püspökség felállításához, az a Hajdúságban fog szekelni, még pedig valószínűleg nem Hajdudorogon, hanem Debreczenben. A gör. kath. magyar püspökség mellé egy vikáriátust is szerveznek s az új püspök helynöke a Székelyföld valamelyik városában laknék. R a d u Demeter dr. nagyváradi görög katolikus püspök ez ügyek megbeszélése végett a napokban Balázsfalván tartózkodott.

— **A Bethlen Gábor-szobor alapjavára** f. hó 10-én rendezett diák-estélyen a következők fizettek felül, kiknek ezuttal is hálás köszönetet fejezi ki a rendezőség. Szász József 25 kor., Gáspár János, özvegy Uzon Kovács József, Zeyk Dániel 20—20 kor., dr. Garda Kálmán 16 kor., Deutsch Máttyás (Magyarigen), Gerő Károly, Horváth Pál, Tangel József, Török Bertalan 10—10 kor., dr. Asztalos Kálmán 8 kor., Fejes Áron, Molnár Gyula 6—6 kor., Benjamin Simon, Bodrogi János, Érsek Árpád, Jékely Lajos, Lázár István, Z. Knöpflier Gyula, Szűcs Elemér, Winkler János 5—5 kor., Járai István, Ikrich Arnold, Orbán József 4—4 kor., Báthori Gyula, Csaplár Aladár, dr. Inczedy Joksman Ödön, Földes Ede, Málnási Károly, Szabó Árpád, Tóbis Jenő 3—3 kor., Benkő Mártonné, Gánya János, Keresztes Nagy Imre, Molnár Károly, Székely Ödön, Teleki Károly, Veress Albert 2—2 kor., Benkő Ferencz, Grün József, dr. Odor Béla, Jakab Károlyné, N. N., N. N., Ósz Lajos, P. Száva Albert 1—1 kor., Székelyhidy N. 60 fillér,

Kovács Albert, Nagy János 20—20 fillér, Csekme Tamás, Zalányi Dávid 10—10 fillér.

— **A magyar kir. honvédség újjászervezése.** A magyar kir. honvédséget ebben az esztendőben újjászervezik. A honvédterritoriálkörök a hadtestterületekkel, a honvédhadkiegészítő kerületek pedig a hadseregével lesznek azonosak. Ezek az intézkedések megkövetelik, hogy egy kerületi parancsnokság megszűnjék és az eddig 28 kerület helyett 74 honvédkiegészítő kerületi parancsnokságot állítsanak fel 4 gyalogezredet állítsanak újra fel és az összes 32 ezred egységesen három zászlóaljra alakítsák. Ennek az új beosztásnak megfelelően, a gyalogság 8 gyaloghadosztályt, egyenként 2 gyalogdandárt fog felőlni. A gyalogezredek két fegyverből álló gépfegyverosztályt kapnak. A kivonuló század állománya a pótkeret-zászlóalj tökéletesítése folytán és a 27 emberből álló munkáscsoportnak ezeredenkénti szervezése által nyer megerősítést. A gazdasági hivatalok az alosztályok számára a teljes adminisztratív szolgálatot látják el. A belső szolgálat számára 869 rang nélküli havidijas állást szerveznek, amelyekből 148-at frontaltisztot tölt be. A továbbszolgáló altisztek száma 3324 lesz. Dobosok egyáltalán nem lesznek többé, hanem minden századnál 2 kürtös lesz. A lovasságnál 2 lovashadosztályt állítsanak fel. A már régen tervezett honvédtüzérség felállítását ez év októberében 4—4 útegből álló két tüzérezreddel kezdik meg. Ez az organizáció alapjában véve a jelenlegi összhadsereghez való hozzásimulást jelent.

* **Az elválasztás** a csecsemő életében az első legfontosabb változás, amely kihatással van a további fejlődésére. A szülők csak az esetben biztosak az illetőleg, hogy a gyermek ez átmenetet baj nélkül éli át, ha a Phosphatine Falières gyermektápszert adják neki és ezzel vezetik be a szilárdabb anyagokkal való táplálást. A Phosphatine Falières következtében a gyermek megerősödik és a fogzason könnyen esik túl. Egy nagy doboz elegendő 3 hetre, ára 3 kor. 80 fill., s kapható a gyógyszerárakban. 47 1—14

— **Táncvizsga.** Herlitska Nándor f. hó 24-én szombaton este 8 órakor a kollégium tornatermében tartja a polg. isk. növendékek és a tanuló ifjuság táncvizsgáját, melyre az érdeklődő közönséget szívesen látja.

* **Csak Mauthner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovasára és a vevők kárára lehetséges. 56 2—13

**!! Az ország legolcsóbb !!
bevásárlási forrása !!**
Hosszu évek óta fennálló
czipő, vászon, és fehérnemű-raktáram

sohasem hirdett, s mégis az egész monarchiából elhalmoznak megrendelésekkel!

Vevőim köréből annyi felszólítást kaptam, hogy áruim kiválóságát és olcsóságát mindegyik saját érdekében közöljem, hogy a nagyközönség érdekét vélem kielégíteni, amikor speciális áruimra figyelmét felhívom.

Nálam pld. egy pár férfi czipő tiszta boxbőr fűzős, vagy czugos csak 3 frt 80 kr.

A sok ezer köszönő-levél közül álljon itt egy:

Tek. Fischer Lipót urnak Péterrévé.

Az Ön által szállított tárgyakkal nagyon meg voltam elégedve, másoknak is ajánlhatom.

53 1—5

B. Bánffyiné, Tövis

Kérjen terjedelmes árjegyzéket!

Fischer Lipót czipőraktára

Péterrévé (Bácsmegeye).

„Petőfi“-hez címzett vendéglőmben

egy

kimérőt keresek.

Van benne egy kényelmes nagy terem, egy kisebb ivóterem és biliárd, s teljes vendéglői felszerelés, kapcsolatosan tekepálya és végül 4 vendég szoba. Az üzlet április hó 24-ikén átveendő.

Értekezhetni: **Inoze Istvánnál,**

Nagyenyed Főter 20. sz. 39 5—

!!!

TÖBB PÉNZE

akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, olcsó és

tartós szőttésárukat

csak a
nagyenyedi szövőgyárból
vesz.

Árjegyzék ingyen küldetk.

Eladó ház!

Nagyenyeden a **főtéren** levő **12. sz. ház,** melyben két üzlethelyiség és megfelelő lakások vannak, eladó.

Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 42 3—3

Széna eladó!

Nagyobb mennyiségű **kitünő jó széna** eladó Torozkó-Szent-Györgyön **Dávid Lajos** róm. kath. lelkésznel. 48 3—12

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	<i>Előnyös kölcsönt</i> ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire. <i>Vásárol</i> és elad értékpapírokat. <i>Letétbe</i> elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett. <i>Idegen</i> kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. <i>Váltókat</i> az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. <i>Állandó betétet</i> a legkedvezőbb kamattal és mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.**TORDA.**

Alsófehérmegyei raktárak:

Nagyenyedi főraktár

házi kezelésben

Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:

Weill Bélánál.

Tövisen:

Nemayer Mihálynál.

Balázsfalván:

Dániel Ferencznél.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által és a temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díjjal, a „*Grand prix*“-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALÁTA (Bock)

és nehéz világos

dupla márcziusi söreit.**Figyelem!**

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a cég vignettája az üvegen rajta van!

104

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban. Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szentkirály-utca 128.

44 14—

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.